

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

26 09 2023 року

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 203 «Садівництво, плодоовочівництво та
виноградарство»
галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Житомир 2023

Розробники програми:

Світлана СТОЛЯР, к. с.-г. н., в.о. завідувача кафедри технологій у рослинництві;
Вадим ПЕЛЕХАТИЙ, к. с.-г. н., доцент кафедри технологій у рослинництві;
Наталія ПЕЛЕХАТА, к. с.-г. н., доцент кафедри технологій у рослинництві;
Віктор ДІДОРА, д. с.-г. н., професор кафедри технологій у рослинництві;
Ольга ОВЕЗМИРАДОВА, к. с.-г. н., доцент кафедри технологій у рослинництві;
Світлана СТОЦЬКА, к. с.-г. н., доцент кафедри технологій у рослинництві.

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у рослинництві

 Світлана СТОЛЯР

Протокол № 3 від «11» вересня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

 Наталія ПЕЛЕХАТА

«11» 09. 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ

Протокол № 1 від «26» 09 2023 р.

1. ОПИС ПРОГРАМИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчального компонента
		денна та заочна форми навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Атестаційний екзамен
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 203 «Садівництво та виноградарство»	Рік підготовки:
		4-й
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Семестр
		8-й
		Вид контролю: екзамен

2. МЕТА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзамен – це підсумковий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти, які вони повинні продемонструвати для підтвердження набуття ними компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Основною метою навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» є підготовка фахівців з садівництва та виноградарства, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з рентабельних і екологічно безпечних технологій вирощування плодкових, ягідних, овочевих культур, винограду тощо, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов з використанням теорій та методів біології та аграрних наук.

Здобувачі вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» після закінчення навчання мають володіти наступними основними загальними та спеціальними компетентностями:

ЗК06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

СК2. Здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодкових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

СК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодкових, овочевих рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки.

СК8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.

Після закінчення навчання здобувачі вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» мають набути наступних програмних результатів навчання:

РН04. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства.

РН07. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

РН8. Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві.

РН9. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття.

РН10. Аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.

РН12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог.

РН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог.

РН17. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком освітнього процесу. Атестаційний екзамen відбувається у формі вирішення тестових завдань загальною кількістю 50 питань. Тривалість екзамену становить 2 академічні години.

Розклад роботи екзаменаційної комісії і проведення атестаційного екзамену затверджується ректором університету.

Порядок проведення підсумкової атестації та оскарження результатів здійснюється відповідно до нормативних документів: «Положення про організацію освітнього процесу у Поліському національному університеті», «Положення про організацію та проведення практики», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», «Положення про оскарження результатів підсумкового контролю знань студентів». Зазначені

документи для учасників освітнього процесу представлено у відкритому доступі на офіційному сайті університету у розділі «Нормативне забезпечення освітнього процесу» (<https://is.gd/X6qPMi>).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Оцінювання результатів складання атестаційного екзамену здійснюється за 100–бальною шкалою, національною шкалою та шкалою БСТ8:

- ✓ 90–100 балів – «відмінно» – високий рівень компетентності – А за ECTS;
- ✓ 82–89 балів – «добре» – достатній рівень компетентності – В за ECTS;
- ✓ 75–81 балів – «добре» – достатній рівень компетентності, мають місце деякі незначні помилки – С за ECTS;
- ✓ 64–74 балів – «задовільно» – середній рівень компетентності – Б за ECTS;
- ✓ 60–63 балів – «задовільно» – рівень компетентності відповідає мінімальним критеріям – Е за ECTS;
- ✓ менше 60 балів – «незадовільно» – FX за ECTS.

Оцінки з атестаційного екзамену виставляє кожен член екзаменаційної комісії (ЕК). Рішення ЕК про оцінку знань, виявлених при складанні атестаційного екзамену, про присудження здобувачу відповідного ступеня вищої освіти та видання йому документа про освіту приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови комісії є вирішальним. Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не допускається.

Спірні питання щодо оцінок, одержаних здобувачами під час атестації, вирішуються екзаменаційною комісією щодо атестації осіб, які здобувають освітній ступінь бакалавра.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

№ з/п	Назва теми
1	Біологічна характеристика та астраханська технологія вирощування помідорів.
2	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування баклажанів.
3	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування моркви.
4	Біологічна характеристика та інтенсивна технологія вирощування середньостиглої капусти.
5	Біологічна характеристика та інтенсивні технологія вирощування столового буряка.
6	Біологічна характеристика та технологія вирощування огірків розсадною культурою.
7	Біологічна характеристика та технологія вирощування цвітної капусти.

8	Біологічна характеристика та технологія впрошування літньої і зимової редьки.
9	Біологічна характеристика та технологія впрошування редиски.
10	Біологічна характеристика та технологія впрошування салату та кропу.
11	Біологічна характеристика та технологія впрошування стрілкового озимого часнику.
12	Біологічні форми плодових рослин.
13	Боротьба з бур'янами на овочевих плантаціях.
14	Будова дерева і дерево-куща.
15	Будова куща, напівкуща і трав'янистого куща.
16	Вибір місця під сад.
17	Види обрізування крон.
18	Визначення очікуваного врожаю плодових дерев.
19	Викопування і сортування саджанців деревних порід.
20	Вимоги овочевих культур до повітряної і ґрунтової вологи.
21	Вимогливість овочевих культур до окремих елементів живлення в залежності від фаз росту і розвитку.
22	Виробничо-біологічна характеристика абрикоса і персика.
23	Виробничо-біологічна характеристика яблуні і груші.
24	Вирощування клонових підщеп вертикальними відсадками.
25	Вирощування розсади суниці.
26	Вирощування саджанців смородини.
27	Відношення овочевих рослин до світла
28	Відношення овочевих рослин до тепла в різні періоди росту і розвитку.
29	Вікові періоди росту і плодоношення дерев за П. Г. Шиттом.
30	Водний режим в саду, його регулювання.
31	Вплив підщепи на плодоношення прищепи.
32	Вплив підщепи на ріст прищепи.
33	Групування овочевих культур по відношенню їх до тепла за В. І. Едельштейном.
34	Групування плодових і ягідних рослин за біологічно-виробничими ознаками.
35	Догляд за насінневими підщепами.
36	Загальна будова виноградного куща.
37	Закладання першого поля шкілки саджанців.
38	Захист дерев від приморозків.
39	Захист штамбів від гризунів.
40	Зелене живцювання.
41	Зимостійкість і морозостійкість плодових рослин.
42	Значення плодів для харчування людини.
43	Класифікація овочевих культур за ботанічними та виробничо-біологічними ознаками.

44	Клонова мінливість у плодівництві.
45	Методи оптимізації водного режиму овочевих рослин у відкритому ґрунті.
46	Обрізування крон залежно від вікового періоду.
47	Обрізування кущів смородини.
48	Омолоджуюче обрізування.
49	Організація території для закладання виноградника.
50	Основні складові частини індустріальних технологій вирощування овочевих культур.
51	Основні форми кущів.
52	Особливості росту і плодоношення яблуні.
53	Парова система утримання ґрунту в плодоносних садах.
54	Передпосівна підготовка насіння овочевих культур.
55	Передсадивна підготовка ґрунту під сад.
56	Підщепи вишні, сливи, черешні, абрикоса, персика.
57	Підщепи яблуні і груші.
58	Поділ овочевих культур за довжиною життя.
59	Поняття про інтенсивні та індустріальні технології в овочівництві.
60	Поняття про насіння і посівний матеріал, вимоги до якості посівного матеріалу.
61	Правила, строки і техніка обрізування виноградника.
62	Принципи побудови овочевих сівозмін.
63	Природні способи вегетативного розмноження плодкових.
64	Прищипування, пасинкування та чеканка пагонів винограду.
65	Регулювання світлового режиму в саду.
66	Ремонт садів.
67	Родина виноградних, найважливіші роди і види винограду, що культивуються.
68	Розрахунок норм посіву овочевого насіння.
69	Садіння виноградник.
70	Система ведення кущів винограду.
71	Способи і строки внесення добрив в саду.
72	Способи ремонту і реконструкції виноградників.
73	Стан спокою плодкових рослин, його особливості.
74	Стратифікація насіння.
75	Строки обрізування крон дерев і ягідних кущів.
76	Структура плодового розсадника.
77	Субстрати для підгортання відсадків клонових підщеп у маточнику.
78	Суть вирощування саджанців методом зимового щеплення.
79	Техніка проведення окулірування.
80	Типи бруньок, їх класифікація.
81	Типи коренів плодкових, їх класифікація.
82	Типи сівозмін з овочевими культурами, їхня характеристика.

83	Удобрення виноградників.
84	Утримання і обробіток ґрунту на виноградниках.
85	Ущільнення садів.
86	Фенологія винограду.
87	Харчова цінність і народногосподарське значення овочів.
88	Штучні способи вегетативного розмноження плодкових.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Барабаш О. Ю., Тараненко Л. К., Сич З. Д. Біологічні основи овочівництва. Київ: Арістей, 2005. 341 с.
2. Барабаш О. Ю. Овочівництво. К.: Вища школа, 1994. 362 с.
3. Барабаш О. Ю., Гутиря С. Т. Зелені овочеві культури. Київ : Вища школа, 2006. 86 с.
4. Болезни и вредители овощных культур. Київ: Юнвест Медиа, 2008. 256 с.
5. Верещагин Л. Н. Вредители и болезни плодовых и ягодных культур. Киев : Юнвест Маркетинг, 2003. 272 с.
6. Виноградарство / за ред. О. П. Диканя. Сімферополь : бізнес-Інформ, 2002. 332 с.
7. Виноградарство : підручник / Дудник М. О. та ін. Київ : Арістей, 2008. 332 с.
8. Власюк С. В., Бондаренко А. О. Садівництво і виноградарство. Київ : Вища школа, 1990. 374 с.
9. Гіль Л. С., Пашковський А. І., Сулима Л. Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 2. Відкритий ґрунт. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. С. 144-156.
10. Дереча О. А. Природоохоронна технологія вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті зони північного Лісостепу і Полісся України: Навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2003. 208 с.
11. Дидів О.Й. Капустяні овочеві культури. Львів, 2008. 100 с.
12. Довідник овочівника Степу України / Г.І. Латюк, Л.М. Попова, П.С. Тихонов, Б.С. Ангел, С.П. Максимов, Л.М. Сапожникова, Ю.Є. Клечковський. Одеса: ВМВ, 2010. 470 с.
13. Капустные растения: Практический справочник овощевода. Київ : Юнвест Медиа, 2009. 256 с.
14. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Поширені та перспективні сорти зерняткових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компрінт, 2018. 227 с.
15. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Помологія кісточкових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компрінт, 2019. 292 с.
16. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
17. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир : Вид. ЖНАЕУ, 2009. 478 с.
18. Куян В. Г., Пелехатий В. М. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2011. 216 с.
19. Лихацький В. І., Чередниченко В. М. Капуста цвітна. Вінниця: ВНАУ, 2010. 167 с.
20. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні. Кам'янець-

Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.

21. Овочівництво / Практикум / За ред. В.І. Лихацького. Вінниця, 2012. 451 с.

22. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 2006. 304 с.

23. Перстнєв Н. Д. Виноградарство. Кишинєв, 2001. 603 с.

24. Помологія /за заг. редакцією П. В. Кондратенка, Т. Є. Кондратенко. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. 624 с.

25. Сич З. Д., Бобось І. М., Федосій О. І. Овочівництво: Навчальний посібник. Київ : ЦП «Компринт», 2018. 406 с.

26. Сич З.Д., Сич І.М. Гармонія овочевої краси та користі. Київ : Арістей, 2005. 190 с.

27. Технологія вирощування смородини чорної та порічки / за ред. П. З. Шеренгового. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2012. 124 с.

28. Шевчук Н. В. Прогресивні технології в розсадництві. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019. 130 с.

29. Шеренговий П. З. Моє життя – у моїх сортах. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2011. 168

30. Журнали «Новини садівництва», «Садівництво по-українськи», «Ягідник», «Сад, виноград і вино України».

31. Яровий Г. І., Романов О. В. Овочівництво: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно–інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету; Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37–84–33); Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525–8104) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

2. Репозитарій Поліського національного університету (наукові статті, автореферати дисертацій, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).

3. Сайт кафедри технологій у рослинництві <http://www.polissiauniver.edu.ua/кафедра-технологій-у-рослинництві/>